

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2020-10-28
2020:59SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden meddelar licenshavaren en erinran.

SKÄLBakgrund

Licenshavaren är anställd som biträdande kontorschef hos ett anslutet företag och innehavare av aktiv licens hos SwedSec Licensiering AB ("SwedSec").

Företaget har anmält att licenshavaren felaktigt godkänt att en kunds konton kunde avslutas trots att kontona var spärrade.

Med hänvisning till företagets anmälan har SwedSecs disciplinutskott överlämnat ärendet till disciplinnämnden och föreslagit att licenshavaren meddelas en erinran.

Företaget har anfört i huvudsak följande:

Licenshavaren har, i egenskap av chef, gett en annan medarbetare ("X") godkännande att avsluta en kunds konton som var spärrade av företagets säkerhetsavdelning på grund av misstanke om bedrägeri. En konsekvens av licenshavarens godkännande blev att spärrar felaktigt hävdes.

Regelöverträdelsen skedde i början av 2020 i samband med att en upprörd kund besökte kontoret med anledning av att kundens konton hade blivit spärrade. X kunde i företagets kundsystem se att kundens kundkännedom var ofullständig och att kundens samtliga konton var spärrade. Kunden visade upp ett brev där företaget önskade få verifikationsunderlag på en transaktion om 390 000 kr. Kunden visade samtidigt ett dokument från ett annat finansiellt institut som styrkte att kunden sökt och fått beviljat ett lån på 390 000 kr. Kunden meddelade dock att denne avbrutit kreditärendet före utbetalningen eftersom kunden hittat ett lån med bättre villkor. Kunden hävdade att beloppet på 390 000 kr aldrig hade utbetalats och således inte heller satts in på kundens konto. En notering i kundsystemet utvisade

information om att ett brev var skickat till kunden med begäran om skriftliga uppgifter och den innehöll också instruktioner om hur den anställda på företaget skulle agera. X läste noteringen och försökte komma i kontakt med den aktuella handläggaren på avdelningen som registrerat spärren. När detta inte lyckades meddelade X kunden att det inte gick att göra något eftersom kontona var spärrade. Kunden lämnade därefter kontoret, men kunden kom efter en kort stund tillbaka och meddelade att denne önskade avsluta hela sitt engagemang i företaget. I detta läge var kunden så upprörd att X tvingades ta hjälp av sin chef, licenshavaren, som försökte övertala kunden att skicka in handlingarna enligt företagets brev för att därefter invänta vidare besked. Kunden argumenterade att denne inte hade tid att invänta företagets utredning och hävdade att denne hade rätt att avsluta sitt engagemang för att därefter vända sig till annat institut som ”inte spärrar konton bara för att man väljer ta ett lån hos en annan aktör”.

I detta läge gav licenshavaren sitt godkännande till att X kunde avsluta kundens samtliga konton och tjänster i företaget. I och med att kundens samtliga konton skulle avslutas önskade kunden att saldot skulle överföras till en närståendes konto i företaget. För att kunna göra transaktionen behövde dock spärren hävas och transaktionen bokföras i en kassa. När detta var gjort försökte X avsluta det sista kontot, vilket inte gick eftersom kontot var kopplat till en extern tjänst som inte rensas ur företagets system momentant. Detta kom att innebära att X fick forcera spärren på nytt dagen därpå då säkerhetsavdelningen hade lagt tillbaka spärren.

Genom sitt agerande har licenshavaren brutit bl.a. mot företagets uppförandekod och mot instruktionen avseende bedrägerier och förfalskningar. Hon har även brutit mot regelverket kring spärrhävning genom att tillåta medarbetaren att avsluta kundens engagemang och därigenom ge ett indirekt godkännande att forcera kontospärr i strid mot gällande instruktion.

Licenshavaren har i sin inlägga till SwedSec anført att det är skillnad på att häva en spärr och att avsluta ett spärrat konto, men utfallet är i båda fallen detsamma; kunden får tillgång till medel som är under företagets utredning. Företagets bedömning är att regeln ska tolkas utifrån ändamålet med regelverket. Endast den enhet som lagt in en spärr har rätt att godkänna uttag av medel från spärrat konto. Det låg således inte i licenshavarens mandat att självständigt göra en bedömning av om kunden skulle få tillgång till medel på spärrat konto. Detta gäller oavsett om säkerhetsavdelningen skulle ha gjort samma bedömning, dvs. att det inte förelåg någon risk i att tillgängliggöra beloppet för kunden. Enligt företagets instruktion gäller bestämmelserna om spärrhävning oavsett om det finns kontaktuppgifter eller inte i spärrnoteringen.

Av handledningen till företagets uppförandekod följer att samtliga medarbetare förväntas följa företagets regelverk. En chefsanställd i företaget förväntas vara en förebild när det gäller uppförande och ska alltid, oavsett situation, agera i enlighet med regelverket, som är tydligt beskrivet. Att ge en medarbetare godkännande i den uppkomna situationen står helt i

strid med chefsansvaret. Detta gäller särskilt i situationer som kan upplevas som stressiga och där det kan förväntas att en chef fattar beslut i linje med företagets regelverk. –
Licenshavaren har trots det inträffade företagets fortsatta förtroende.

Licenshavaren har vidgått de faktiska omständigheterna men bestritt att hon brutit mot företagets regler. Hon har genom sitt ombud anfört i huvudsak följande:

En av företagets kunder kom in på kontoret och var upprörd över att företaget spärrat kundens konton. Bakgrunden till spärren var att ett belopp om 390 000 kr hade varit på väg in till kontot, men transaktionen hade avbrutits och pengarna aldrig överförts, vilket kunde tyda på oegentligheter. Kunden hade fått ett brev från företaget om att kontot var spärrat och uppmanats att förklara den avbrutna transaktionen innan kontot kunde användas. Av brevet framgick att om kunden inte kom med en förklaring till den stoppade transaktionen, så skulle kundens konton och övriga engagemang i företaget avslutas. Spärren hade lagts på det konto där kunden får in sin månadslön. Kunden var angelägen om att kunna disponera sin månadslön för att betala räkningar.

Enligt företagets riktlinjer ska den som lägger en kontospärr uppge kontaktuppgifter, bl.a. telefonnummer, så att man lätt ska nå den som lagt spärren. Hennes medarbetare kontaktade säkerhetsavdelningen för att få godkännande att häva spärren. Eftersom något telefonnummer inte angetts skrev medarbetaren till säkerhetsavdelningen. När det inte kom något svar och de därmed var förhindrade att häva spärren ville kunden avsluta kontot. Eftersom hon och hennes kollegor inte såg några hinder mot detta gav hon sin medarbetare i uppdrag att avsluta kontot.

Företaget hävdar att avslutande av konto är ett kringgående av spärreglerna. Det kan vid en första anblick se ut så. Men det är inte samma sak att häva en spärr som att avsluta ett konto, även om det kan få samma effekt. Spärrhävning innebär att kunden får tillgång till kontot medan ett avslut av kontot inte innebär att kunden får tillgång till detta. Om en spärr läggs på ett konto så brukar säkerhetsavdelningen vanligtvis medge transaktioner med belopp som ligger upp till det belopp som de misstänkta oegentligheterna avser, så att en kund ska kunna använda sitt konto för löpande vardagsutgifter. I det aktuella fallet kom det aldrig in något belopp om 390 000 kr på kontot. Det belopp som fanns på kontot låg i paritet med kundens aktuella månadslön. Hon beslutade inte om att häva spärren, men godkände att kontot skulle avslutas. Det finns inga regler som talar emot att ett spärrat konto kan avslutas. Det framgick också av det brev som kunden fått av företaget att konsekvensen av att kunden inte lämnar en förklaring till den avbrutna transaktionen är avslut av konton och övriga engagemang i företaget.

Sammanfattningsvis bestrids att hon begått brott mot regelverket, eftersom hon varken direkt eller indirekt hävt någon spärr i strid med regelverket. Hon är numera införstådd med hur företaget uppfattar regelverket utifrån den situation som förelegat. Hon är tacksam för att företaget har fortsatt förtroende för henne.

Överväganden

Ingen av parterna har begärt muntlig förhandling. Disciplinnämnden har tagit del av handlingarna i ärendet.

Disciplinnämnden gör följande bedömning.

Det är utrett att licenshavaren godkänt att en medarbetare avslutade en kunds konton trots att ett av kontona var spärrat på grund av utredning avseende en misstänkt transaktion. Eftersom behållningen på ett av kontona som avslutades behövde föras över till annat konto innan det kunde avslutas, måste licenshavaren ha förstått att kontospärren behövde hävas. Företagets regler anger uttryckligen att hävning av kontospärr endast får ske efter samråd med den som spärrat kontot, varför godkännandet att avsluta kontot lämnats i strid med företagets regler. Vad licenshavaren har invänt, bl.a. om att åtgärden inte inneburit att kunden fått tillgång till sitt konto utan endast den löneutbetalning som kunden hade på sitt konto och att effekten i praktiken blev densamma som om kunden inte efterkommit företagets begäran om förklaring till den misstänkta transaktionen, utgör inte skäl för att göra avsteg från företagets uttryckliga regler om spärrhävning, vilka har stöd i lag och i föreskrifter från Finansinspektionen. Det är av stor vikt att anställda följer regler om åtgärder till syfte att förebygga finansiell brottslighet. Detta gäller inte minst för en anställd i chefsställning.

I ärenden som rör spärrade konton är det dock viktigt att personalen har möjlighet att få snabbt besked om den fortsatta hanteringen. Licenshavaren har obesträtt uppgett att det saknades kontaktuppgifter till den medarbetare som lagt spärren, uppgifter som enligt företagets regler ska anges i samband med att konton spärras. Licenshavaren och hennes kollega hade därmed svårigheter att komma i kontakt med säkerhetsavdelningen och de fick inte heller svar på det e-postmeddelande som de skickade. Med hänsyn till detta och till att det är fråga om en engångsförseelse bedömer disciplinnämnden att påföljden kan stanna vid en erinran.

På disciplinnämndens vägnar

Ann-Christine Lindeblad

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Ann-Christine Lindeblad, justitierådet Petter Asp, bolagsjuristen Mats Beckman, civilekonomen Ragnar Boman och direktören Carl-Johan Högbom.